

Αν επιθυμεί κανείς να πάει κάπου, πρέπει να γνωρίζει πού θέλει να πάει, σε διαφορετική περίπτωση είναι εξαιρετικά δύσκολο να γνωρίζει αν έχει φθάσει στον προορισμό του και υπάρχει ο κίνδυνος απλώς να κάνει κύκλους χωρίς να φθάσει ποτέ εκεί. Με άλλα λόγια, «ο στόχος πρέπει να είναι σαφής». Όσοι πολιτικοί δυσκολεύονται να εξηγήσουν με συνοχή και χρησιμοποιώντας εύληπτους όρους προς τα πού θέλουν να κατευθύνουν τη χώρα ή ποιοι είναι οι βασικοί τους στόχοι, αν αναλάβουν τη διακυβέρνηση, ίσως να είναι μπερδεμένοι και ίσως να μην είναι οι αποτελεσματικότεροι των πολιτικών.

Για παράδειγμα, στο προηγούμενο κεφάλαιο μιλήσαμε για τον δυνητικό ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ, και για ποιους λόγους είναι η παραγωγικότητα της εργασίας το σημαντικότερο στοιχείο που θα μπορούσε να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων μιας χώρας. Πρότεινα έναν φιλόδοξο στόχο για τη μεταβολή της παραγωγικότητας της εργασίας, δηλαδή να αυξηθεί στο 1,5% τον χρόνο για μια μακρά χρονική περίοδο. Σε αυτή την περίπτωση, ο υπουργός Οικονομικών θα έπρεπε να εξηγήσει με σαφήνεια τις συνέπειες: Ποιες είναι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τα άλλα μέτρα που θα εφαρμόσει η κυβέρνηση και

σε ποιο χρονικό πλαίσιο, ώστε να πετύχει αυτό τον στόχο; Κατά την άποψή μου, άλλοι εξαιρετικοί και φιλόδοξοι στόχοι είναι: Ποιος είναι ο βιώσιμος στόχος που προτείνει η κυβέρνηση για δημοσιονομικό ισοζύγιο και με ποιον τρόπο θα το πετύχει; Και τα επακόλουθα προκύπτουν μόνα τους: Με ποιον τρόπο θα επιτευχθούν οι στόχοι; Ποια τα επακόλουθα για τον μέσο πολίτη; Ποιες οι επιπτώσεις στο δημόσιο χρέος; Ή, ακόμη καλύτερα, στην καθαρή αξία της δημόσιας περιουσίας;

Το συμπέρασμα είναι πως οι κυβερνήσεις πρέπει να περιγράφουν με μεγάλη σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους ακολουθούν μια συγκεκριμένη πολιτική και να την ασπάζονται εξίσου σαφώς. Αυτοί οι λόγοι πρέπει να αντανακλούν τις προτιμήσεις του πληθυσμού και αυτό να επιβεβαιώνεται μέσω του δημοσίου διαλόγου. Οι κυβερνήσεις δεν πρέπει να διστάζουν να ασκούν ηγεσία και να διαχειρίζονται τη διαδικασία.